

DEL I

KAPITEL 2 ORGANISATION VID BEKÄMPNING AV EPIZOOTISK SJUKDOM.....	3
A. Bekämpningsorganisation vid epizootiutbrott av olika omfattning	3
B. Bekämpningsorganisation vid epizootiutbrott av större omfattning	5
C. Organisationsplan för bekämpning av större epizootiutbrott	14

KAPITEL 2 ORGANISATION VID BEKÄMPNING AV EPIZOOTISK SJUKDOM

Bestämmelse om Jordbruksverkets ledande och samordnande roll för att förebygga och bekämpa epizootiska sjukdomar finns i 2 § epizootiförordningen (1999:659), K2.

Bestämmelse om Livsmedelsverkets, Statens veterinärmedicinska anstalts (SVA) och länsstyrelsernas skyldighet att i samråd med Jordbruksverket upprätta beredskapsplaner som anger vilka åtgärder som myndigheterna ska vidta för att bekämpa inträffade epizootiska sjukdomar finns i 3 § epizootiförordningen (1999:659), K2.

Bestämmelser om samverkansansvar för vissa myndigheter inom området spridning av allvarliga smittämnen, giftiga kemikalier och radioaktiva ämnen finns i förordning (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap.

Krav på hur bekämpningsorganisationen ska vara uppbyggd och utrustad finns också i EU:s sjukdomsspecifika bekämpningsdirektiv.

I detta kapitel beskrivs den ledningsorganisation som finns vid bekämpning av epizootiutbrott. Ansvarsförhållanden finns beskrivet i Besluts- och arbetsordning Dnr: 90-5527/11. I ”Jordbruksverkets beredskapsplan för krishantering inom sektorn Alltid Redo!” Dnr 6.1.17-9125/13, beskrivs krisorganisationens uppdrag, modell och utformning samt anger vilka processer som styr arbetet..

A. Bekämpningsorganisation vid epizootiutbrott av olika omfattning

1. Övergripande

a. Jordbruksverket leder och samordnar förebyggande åtgärder och bekämpning vid ett epizootiutbrott. 2 § K2

b. Jordbruksverket ansvarar för att säkerställa tillräckligt antal veterinärer vid utbrott av smittsamma djursjukdomar. Jordbruksverkets distriktsveterinärorganisation är verkets basorganisation för beredskap och smittskyddsarbete i fält. Jordbruksverket anställer även veterinärer på arvodestjänster för att medverka vid bekämpning av epizootier. 10 § B10, 5 § K2

c. Anmälan om ett misstänkt eller konstaterat indexfall av en epizootisk sjukdom görs till berörd sakenhet vid Avdelningen för djurskydd och hälsa på

Jordbruksverket. Utanför kontorstid kontaktas Jordbruksverkets TiB (tjänsteman i beredskap), via SOS Alarm 0771-800 900.

d. Jordbruksverkets krisorganisation leder bekämpningen av epizootiska utbrott som tar sådana resurser i anspråk att den ordinarie organisationen inte har tillräckliga resurser för att hantera utbrottet. När krisorganisationen aktiveras övertar krisledningen det övergripande ansvaret för att leda Jordbruksverkets samlade krishanteringsinsats både centralt och regionalt.

e. Till Jordbruksverkets krisorganisation knyts samverkande och samrådande myndigheter och organisationer i den utsträckning som behövs för att en effektiv bekämpning ska kunna genomföras.

I särskilda kapitel i epizootihandboken beskrivs vissa av de samverkande och samrådande myndigheternas och organisationernas uppgifter i epizootisammanhang.

2. Vid första misstanke på epizootisk sjukdom samt vid enstaka bekräftade fall

a. Då Jordbruksverket får den första anmälan om ett misstänkt indexfall av en epizootisk sjukdom, eller så länge endast enstaka bekräftade fall konstaterats, hanteras ärendet av Jordbruksverkets Avdelning för djurskydd och hälsa. Andra enheter och avdelningar engageras och deltar efter behov.

Vid misstanke om fall av epizootisk sjukdom ska TiB informeras.

b. Jordbruksverkets krisorganisation kan aktiveras redan vid misstanke om en allvarlig epizootisk sjukdom och en nationell ledningscentral (NLC) upprättas. Beslut om aktivering av krisorganisationen fattas av ordförande i krisorganisationen enligt BoA Dnr: 90-5527/11.

c. För fältarbete används i första hand Jordbruksverkets distriktsveterinärer.

d. Samverkan och samråd sker i nödvändig utsträckning med övriga berörda centrala och regionala myndigheter samt näringens organisationer.

3. Då utbrottet ökar i omfattning eller då allvarlig epizootisk sjukdom konstateras

a. Om ett epizootiutbrott tenderar att öka i omfattning eller vid en allvarlig epizootisk sjukdom, som t.ex. mul- och klövsjuka, klassisk svinpest, eller aviär influensa, beslutar ordförande för Jordbruksverkets krisorganisation om aktivering av krisorganisationen samt vilken beredskapsnivå som ska gälla. Beroende av beredskapsnivå kallas relevanta delar av krisorganisationen in för tjänstgöring (mer om detta står att läsa i ”Jordbruksverkets beredskapsplan. Alltid redo!”).

b. För fältarbete används fortfarande i första hand Jordbruksverkets distriktsveterinärer.

c. Vid epizootiutbrott som kräver att stora resurser sätts in i närheten av utbrottet kan krisledningen besluta om upprättande av en operativ ledningscentral (OLC). Härifrån leds den operativa fältverksamheten.

d. Samverkan och samråd sker i nödvändig utsträckning med övriga berörda centrala och regionala myndigheter samt näringens organisationer.

4. Epizootiutbrott av större omfattning

Vid ett epizootiutbrott av större omfattning aktiveras hela Jordbruksverkets krisorganisation och samtliga funktioner kallas in. En nationell ledningscentral (NLC) upprättas och vid behov en eller flera operativa ledningscentraler (OLC).

Se vidare avsnitt B.

B. Bekämpningsorganisation vid epizootiutbrott av större omfattning

En schematisk skiss av krisorganisationen vid ett större epizootiutbrott finns i figurerna 1 och 2, sist i kapitlet.

1. Allmänt

a. Jordbruksverkets krisorganisation aktiveras och en **Nationell ledningscentral** (NLC) upprättas i Jönköping. Ansvarsförhållanden inom krisorganisationen samt en inriktning för hur arbetet ska planeras och utföras finns beskrivet i Besluts- och arbetsordning Dnr: 90-5527/11 och Jordbruksverkets beredskapsplan Dnr 6.1.17-9125/13.

I det område där djur drabbats av en epizootisk sjukdom upprättas en **Operativ ledningscentral** (OLC). Vid utbrott med större utbredning kan flera OLC behöva upprättas.

Bekämpningsinsatserna för geografiskt isolerade fall utanför en OLC:s verksamhetsområde leds från NLC.

b. Både NLC och OLC är delar av Jordbruksverkets organisation. Allt efter behov förstärks Jordbruksverkets ordinarie personalstyrka med personer med lämplig kompetens som anställs av verket och placeras på NLC eller OLC.

c. Krisledningens ordförande är chef för hela krisorganisationen, d.v.s. både NLC och OLC.

Mandat att besluta och delegera framgår av ”Besluts- och arbetsordning för Jordbruksverkets krisorganisation” (Dnr 90-5527/11).

d. Till NLC knyts, alltefter behov, personer från andra myndigheter, organisationer och berörda näringsgrenar för samråd och samverkan med Jordbruksverket.

På likartat sätt knyts representanter för samrådande och samverkande regionala och lokala myndigheter, organisationer och näringsgrenar till OLC.

De samrådande och samverkande representanterna företräder hela tiden sin egen myndighet/organisation och är inte anställda av Jordbruksverket.

2. Nationell ledningscentral (NLC)

Krisorganisationen kan omgående aktiveras och leder hanteringen av utbrottet. Genom TiB (tjänsteman i beredskap) är organisationen tillgänglig dygnet runt. Krisorganisationen är indelad i grupper med tydliga uppgifter och ansvarsområden. Grupperna kan delas in i beslutande, operativa samt stödjande.

NLC:s övergripande uppgifter

- leder, samordnar och ansvarar för bekämpningsinsatserna,
- anger strategier och riktlinjer för bekämpningen,
- fattar generella, övergripande beslut och beslut av riksomfattande karaktär eller som rör större geografiska områden,
- fattar beslut som rör informationsstrategier, ekonomi, ersättning och personalfrågor,
- utvärderar fortlöpande de insatta åtgärderna på grundval av epidemiologiska och andra bedömningar (t.ex. miljömässiga), samt
- ansvarar för nationell och internationell information och rapportering

Beslutande funktion

Krisledningen

Krisledningen består av ordförande (representant för Jordbruksverkets verksledning), biträdande ordförande, kommunikationsstrateg/pressansvarig samt stabschef och biträdande stabschef. CVO-funktion och TiB kan adjungeras vid behov.

Krisledningen utgör den beslutande funktionen i krisorganisationen och har det övergripande ansvaret för att leda Jordbruksverkets samlade krishanteringsinsats både centralt och regionalt. Detta innebär att krisledningen beslutar i alla större principiella och strategiska frågor samt samverkar på ett strategiskt plan med externa aktörer.

Vid aktivering av krisorganisationen adjungeras berörda gruppchefer till krisledningen och blir då en del av beslutsprocessen.

Ordföranden har det yttersta ansvaret att hantera krisen och ska hålla Jordbruksverkets generaldirektör informerad om utvecklingen.

Biträdande ordföranden har ett övergripande ansvar för sakområdet och är ställföreträdande vid ordförandens frånvaro.

Stabschefen har ett övergripande ansvar för att beslut verkställs och följs upp.

Operativ funktion

Operativa gruppen epizooti och zoonos

Den operativa gruppens främsta uppgifter är att driva smittspårningsarbetet samt bekämpningsinsatserna. Gruppen tar fram beslutsunderlag, såsom underlag till beslut om restriktioner och bekämpningsåtgärder, samt rapporteringsunderlag. Operativa gruppen leder arbetet på fältet till dess att OLC har etablerats och/eller att insatsteamet (*se även under "Insatsteam"*) är på plats.

Stödjande funktioner

Analysgruppen - Epizooti och zoonos

Gruppen ansvarar för lägesbild, internationell och nationell rapportering samt övriga internationella kontakter. Gruppen föreslår övergripande strategier, tolkar internationell lagstiftning och bevakar behovet av förändring i nationell lagstiftning. Samverkan med andra myndigheter och näringen ingår också i gruppens uppgifter.

Informationsgruppen

Gruppen har ett samlat ansvar för krisorganisationens informationstjänst och ansvarar därmed bl.a. för presskonferenser, pressmeddelanden och uppdatering av Jordbruksverkets webbplats. Gruppen utför mediebevakning, utarbetar riktlinjer för informationstjänsten vid upprättade OLC samt ansvarar för att vid behov upprätta en upplysningscentral.

Samordningsgruppen

Gruppen aktiveras när flera OLC etableras och är den centrala ingången till NLC för personal vid de operativa ledningscentralerna. Dess huvudsakliga uppgift är att samordna information och kontakter mellan upprättade OLC och NLC.

Dokumentationsgruppen

Gruppen utgör bl.a. central kanal för in- och utgående handlingar, bidrar med vissa sekreterartjänster, publicerar underlag i webbaserat informationssystem (WIS) samt är support för frågor kring Lednings- och informationssystem (LEIF).

Ekonomi- och ersättningsgruppen

Gruppen ansvarar bl.a. för administration av ersättning till djurägare samt hanterar ekonomifrågor. Ekonomigruppen sammanställer även budgetbehovet.

GIS-gruppen

Gruppen utgör en support för frågor kring "STUDS-DBS" (datorstött beslutsstödsystem för större utbrott av smittsam djursjukdom). Gruppen kan ta fram sådana kartor som inte går att ta fram via STUDS-DBS samt hjälpa till i frågor kring geografisk information och GIS.

IT-gruppen

Gruppen ansvarar för IT-stöd till krisorganisationen inklusive drift, underhåll samt teknisk support.

Personalgruppen

Gruppen utgör en stödresurs gällande personella behov centralt och regionalt.

Registergruppen

Gruppen ansvarar bl.a. för befintliga register och vid behov utvecklandet av nya.

Service- och logistikgruppen

Gruppen ansvarar för att nödvändig utrustning finns tillgänglig både centralt och på OLC, för reseadministration, hyresavtal, upphandlingar mm.

Expertgrupper**Riskvärderande funktion**

Statens veterinärmedicinska anstalt har enligt beredskapsplan en funktion att vara riskvärderare och bildar en expertgrupp. Den riskvärderande funktionen vid SVA är viktig och gruppen förutses ha en tät kontakt med framförallt den operativa gruppen och analysgruppen inom jordbruksverkets krisorganisation.

Andra expertgrupper

En eller flera expertgrupper knyts till NLC för att förse den nationella krisledningen med underlag för dess strategiska beslut och lämna förslag till åtgärder.

I fråga om slakterier, spårning av livsmedel är det främst expertis från Livsmedelsverket som efterfrågas. Det kan även vara aktuellt att sätta upp andra expertgrupper som kan omfatta ekonomer, jurister, samhällsanalytiker, psykologer, socionomer m.fl. med särskilda kunskaper och särskild förmåga att göra efterfrågade bedömningar.

Kommentar: Bekämpningsarbetet är beroende av samarbete mellan alla grupper i krisorganisationen. Särskilt viktigt är ett nära samarbete mellan den operativa gruppen, analysgruppen, OLC, SVA samt samordningsgruppen.

Övriga samrådande/samverkande myndigheter och organisationer

a. Till NLC knyts, alltefter behov, representanter för följande samrådande/samverkande myndigheter och organisationer.

- Landsbygdsdepartementet,
- Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA),
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB),
- Livsmedelsverket,
- polismyndigheterna (gemensam representant),
- Tullverket och Kustbevakningen,
- Försvarsmakten,
- Naturvårdsverket,
- Havs- och vattenmyndigheten,
- Arbetsmiljöverket,
- berörda länsstyrelser,
- eventuella andra berörda myndigheter, t.ex. Smittskyddsinstitutet och Socialstyrelsen, samt
- berörda näringsgrenar och deras epizootigrupper.

b. Vid behov kan representanter för de samrådande/samverkande myndigheterna och organisationerna närvara vid NLC i Jönköping för att fungera som samordningsansvariga gentemot sina respektive myndigheter och organisationer.

c. Zoonossamverkansgruppen sammankallas vid utbrott av zoonos. Gruppen består av sakkunniga från Arbetsmiljöverket, Jordbruksverket, Livsmedelsverket, Smittskyddsinstitutet, Socialstyrelsen och Statens veterinärmedicinska anstalt.

d. WIS (webbaserat informationssystem) används för informationsdelning med myndigheter och andra aktörer. Kontakter sker också genom t.ex. telefonmöten, e-post, webb eller videokonferens. På detta vis upprätthålls en fortlöpande kontakt med bl.a. berörda länsstyrelser. Internt används Jordbruksverkets lednings- och informationssystem (LEIF).

e. Vid ett epizootiutbrott hålls regeringen/departementet samt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) kontinuerligt informerade om bl.a. läget, vidtagna och planerade åtgärder, den förväntade utvecklingen och tillgängliga resurser. Vid förfrågan lämnas även underlag till den nationella samlade lägesbilden till MSB samt Regeringskansliet. Internationell rapportering sker löpande till exempelvis Europeiska Kommissionen och OIE.

3. Operativ ledningscentral (OLC)

a. Så snart utbrottet av en allvarlig epizooti omfattar fler än enstaka fall bör bekämpningsarbetet ledas från en OLC belägen i utbrottets närhet. Jordbruksverkets krisledning beslutar när en operativ ledningscentral ska upprättas.

b. Vid större geografisk spridning av fallen måste kanske fler än en OLC inrättas. För att verksamheten ska fungera optimalt bör det helst inte vara längre avstånd mellan två OLC än ca 20 mil. Detta avstånd anpassas efter djurtäthet, befolkningstäthet, geografiska förhållanden m.m. Grundkravet är att personal ska kunna utgå från OLC, besöka nödvändiga besättningar och vara tillbaka på OLC samma dag.

c. Redan vid grundad misstanke om första fallet av så allvarliga och smittsamma sjukdomar som svinpest, mul- och klövsjuka och aviär influensa måste befintliga planer för etablering av OLC aktiveras på så sätt att Jordbruksverket kontrollerar att lokaler, utrustning och personal i nödvändig utsträckning finns att tillgå omedelbart vid förfrågan, på beställning etc.

Dessutom kan ett insatsteam sättas i beredskap alternativt kallas in. (*se även under "Insatsteam"*)

Om länsstyrelsens förväntade medverkan i detta arbete, se kapitlet *Länsstyrelsen*.

d. Jordbruksverket har möjlighet att utnyttja ett ledningsfordon innehållande viss teknisk utrustning samt elförsörjning som gör det möjligt att bedriva krisledningsarbete på plats, nära epizootiutbrottet. Ledningsfordonet kan användas initialt innan en operativ ledningscentral har hunnit upprättas.

e. Man måste räkna med att det tar minst en eller ett par veckor att inrätta en funktionsduglig OLC, även om arbetet sker med största möjliga effektivitet. Tidsåtgången beror på hur stort utbrott det blir fråga om och därmed hur stor ledningscentral som kan komma att behövas.

f. Man måste planera för att antalet personer som arbetar vid OLC, framför allt antalet fältarbetare, snabbt kan öka om utbrottet växer i omfattning. En ökande personalstyrka ska kunna beredas plats och tas omhand. Detta ställer stora krav på logistik, personalrekrytering samt introduktion och arbetsledning av nyinkallad personal.

Externt kan resurser tillföras via förstärkning från arbetsmarknaden, (Arbetsförmedlingen, bemanningsföretag), andra myndigheters personal eller från frivilligorganisationer.

Det finns en överenskommelse (Memorandum of Understanding, 2008) mellan de nordiska och baltiska länderna angående bistånd av kompetent personal i samband med utbrott.

För att säkerställa hög tillgänglighet bör det, om möjligt, finnas på förhand upprättade avtal och/eller samverkan om tillgänglighet med berörda parter.

OLC:s övergripande uppgifter

- leder och samordnar verksamheten i det område där ett eller flera sjukdomsfall inträffat, vilket även innefattar direkt ledning och samordning av fältarbetet,
- ansvarar för det praktiska bekämpningsarbetet inom sitt geografiska område
- ser till att centrala beslut och riktlinjer genomförs,
- analyserar händelseutvecklingen och beräknar förväntat resursbehov,
- informerar kontinuerligt NLC om aktuell situation.

Beslutande funktion OLC

Insatsledning

Insatsledningen består av insatschef samt stabschef.

Insatschef utses av krisledningen på NLC.

Till insatsledningen kan representanter för samrådande och samverkande myndigheter och organisationer knytas.

De operativa ledningscentralerna arbetar enligt given delegering av krisledningen vid Jordbruksverket. Delegeringsgraden beror på omfång samt typ av utbrott.

Operativ funktion OLC

- svarar för regional/lokal samordning av de operativa verksamheterna på OLC,
- svarar för löpande kontakter med motsvarande funktioner på NLC,
- svarar för de dagliga kontakterna med fältgrupperna,

- instruerar och lämnar stöd till fältgruppernas personal i deras dagliga arbete (inkl. genomgångar före arbetet och avrapportering efter avslutad uppgift),
- samlar kontinuerligt in material (rapporter och liknande) från fältgruppernas besättningsbesök, bearbetar detta material och skickar det i sammanställd form vidare till NLC.

Stödande funktioner OLC

De stödande funktionerna står i löpande kontakt med, och följer anvisningarna från, motsvarande funktioner vid NLC. Vid behov upprättas andra funktioner än nedan beskrivna, t.ex. dokumentations- eller analysgrupp.

Information

Lämnar, efter samordning med informationsfunktionen på NLC, information till allmänheten och massmedierna om sådana frågor som rör bekämpningsarbetet. Ansvarar för presskonferenser på OLC samt informerar den pressansvarige/kommunikationsstrategen på NLC om händelseutvecklingen. Informationsansvarig verkar i nära anslutning till insatschefen.

IT-stöd

Ansvarar för planering/drift av IT-system, behörigheter och inloggnings. Arbetet samordnas med den nationella nivån.

Service och logistik.

Funktionen ansvarar bl.a. för övergripande frågor gällande lokaler, utrustning, logi och resebeställningar. Planeringen görs i tätt samarbete med personalfunktionen.

Personal

Gruppen ansvarar för rekrytering och anställning av personal samt för information till nyanländ personal. Personalplanering görs tillsammans med stabschefen.

Analysgrupp

Svarar för att utifrån lokala förutsättningar bedöma kommande behov av resurser samt för att lämna underlag till insatsledningen och NLCs planering.

Insatsteam

Jordbruksverket ska snabbt kunna sätta in på förhand utbildade och övade team, s.k. **insatsteam**, som kan utöva direkt ledning nära platsen för epizootiutbrottet. Teamet ska kunna inställa sig inom 48 timmar för att starta upp en operativ ledningscentral i fält (OLC).

Insatsteamet ska initialt utgöra kontakten mellan fältarbetet och den centrala ledningen. Insatsteamet är verksamt en kort tid i uppbyggnadsskedet av en OLC. Därefter bör man, i samråd med NLC, ha arbetat upp en organisation som bemannas med kompetent personal som kan avlösa insatsteamets funktioner.

Fältgrupper

a. Fältgrupperna ansvarar för att utföra det praktiska arbetet enligt insatsledningens och den operativa funktionens instruktion. Varje fältgrupp leds av en veterinär (fältgruppschef).

b. Arbetsfördelning och organisation av fältgrupperna beslutas av insatsledningen och är beroende av utbrottets omfattning och art. Fältgrupperna är efter behov indelade i olika funktioner, såsom övervakning, smittspårning, avlivning/slakt, restriktioner, bekämpning och sanering.

För att hindra smittspridning bör grupperna även indelas med utgångspunkt i smittstatus hos de besättningar som besöks. Eventuella karenstider för personal som besökt misstänkt smittade eller infekterade besättningar måste beaktas.

c. Övrig personal för verksamhet i fält anställs av Jordbruksverket, efter behov. Sådan personal kan t.ex. vara husdjurstekniker, djursjukskötare, djurvårdare, medlemmar i Svenska Blå Stjärnan och andra personer som kan nyttjas för att utföra uppgifter som inte måste utföras av veterinärer.

d. Personal anlitas också för att mot ersättning utföra vissa arbetsuppgifter t.ex. värderingsmän, slaktare eller annan personal för avlivning, transportörer, grävmaskinister och personal för smittrening.

e. Fältgrupperna är funktionsmässigt knutna till OLC. De lokaler som grupperna disponerar för sitt arbete (där de lämnar in prover, avger rapporter m.m.) bör ligga på eller i direkt anslutning till den operativa ledningscentralen.

f. Vid behov kan lokaler för utrustning, kläder, personlig smittrening och liknande upprättas i direkt anslutning till spärrade besättningar/annan plats där fältarbete (ex. slakt/avlivning, smittrening) utförs.

g. För att undvika kontaminering är OLC:s lokaler inbördes belägna så att personal som är verksam i smittade och misstänkt smittade besättningar hålls helt åtskild från personal som är verksam i besättningar där smitta inte misstänks. Separata utrymmen som smittskyddsmässigt är väl skilda från varandra måste inrättas för var och en av fältgrupperna, utan korsande vägar mellan rent och orent!

Representanter för samrådande/samverkande myndigheter och organisationer

Samverkan krävs både om, hur och av vem olika åtgärder ska genomföras.

Till insatsledningen vid OLC kan vid behov, beroende på utbrottets art och omfattning, knytas representanter för följande samrådande/samverkande myndigheter och organisationer.

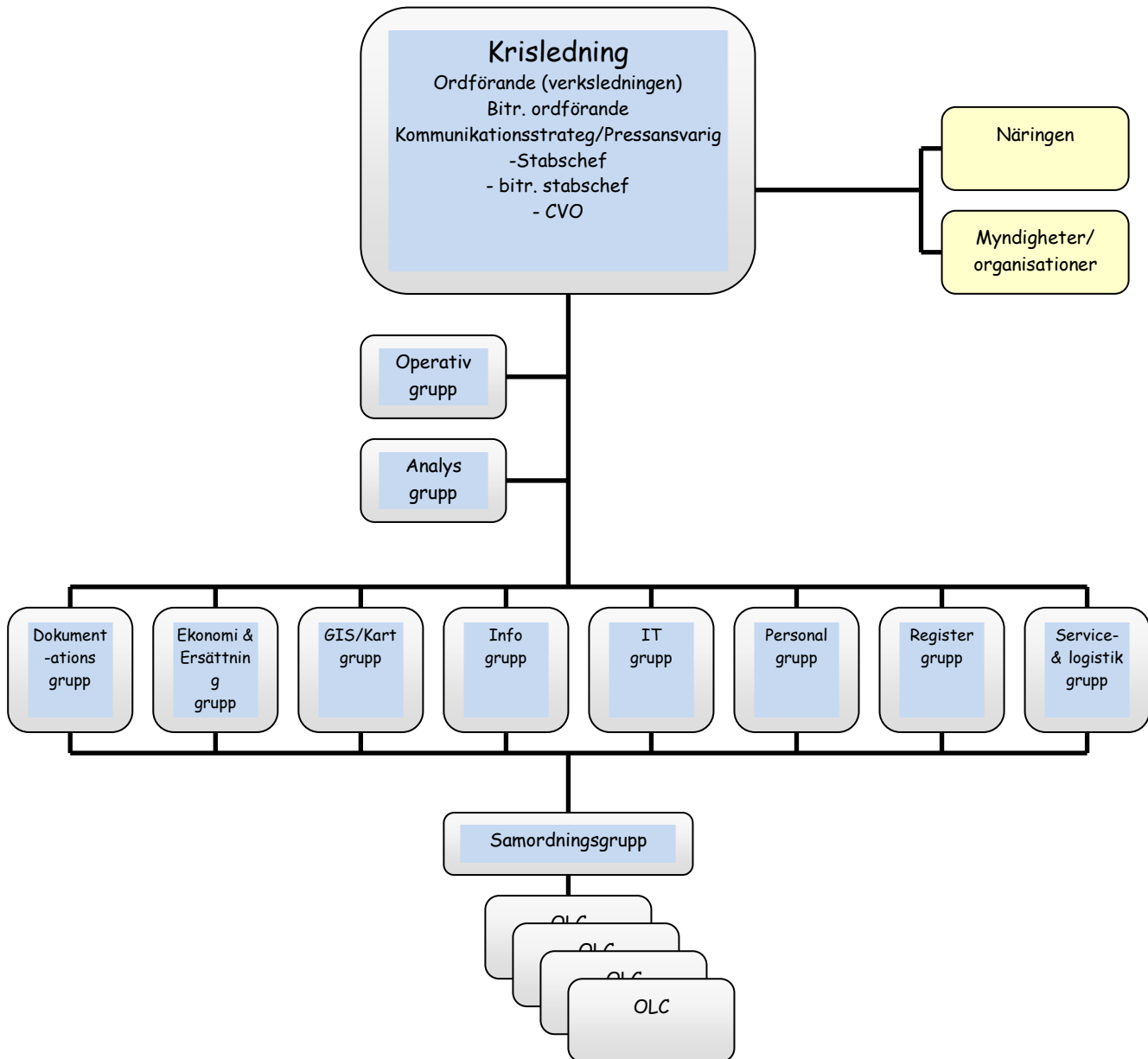
- Statens veterinärmedicinska anstalt
- Länsstyrelsen (länsveterinär, representant för beredskapsfunktionen, annan kompetens vid behov)
- Polismyndigheten

- Försvarsmakten
- Kommunen, miljö- och hälsoskydd eller motsvarande
- Kommunen, räddningstjänsten
- Livsmedelsverket (officiell veterinär vid slakteri eller annan veterinär med livsmedelshygienisk kompetens)
- Tullverket
- Kustbevakningen
- Berörda regionala/lokala näringsorganisationer
- Andra berörda regionala/lokala organisationer och funktioner vid behov

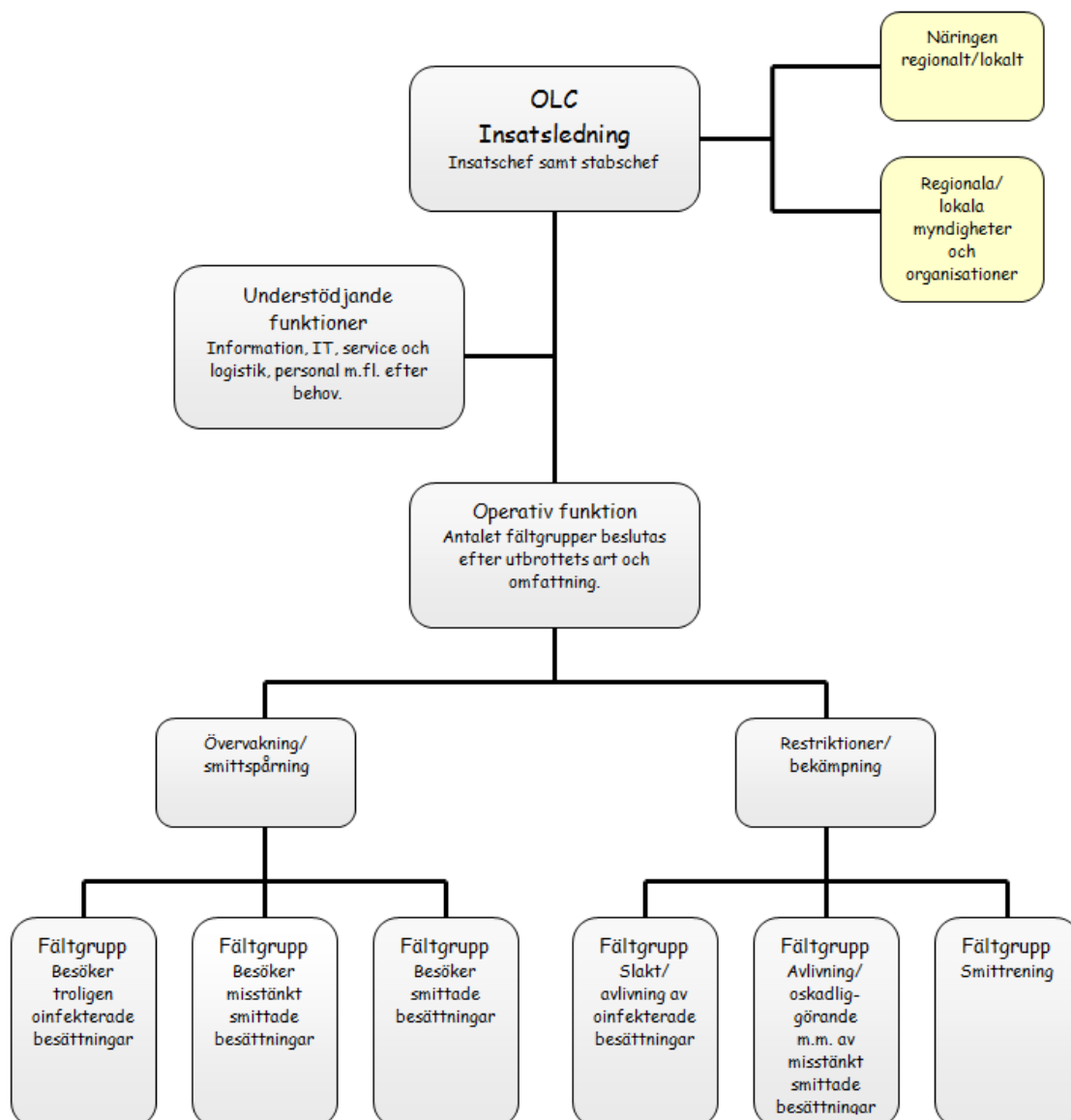
C. Organisationsplan för bekämpning av större epizootiutbrott

Jordbruksverkets krisorganisation

Blåfärgade grupper ingår i NLC, gråfärgade grupper ingår i OLC

Figur 1. Jordbruksverkets krisorganisation

Figur 2. Exempel på hur OLC kan organiseras

